

Europejskie i polskie prawo ochrony przyrody wobec lasów

Warsztaty „Udział społeczny w zarządzaniu cennymi przyrodniczo lasami”
Izabelin 20-21 lutego 2015

Wymagania dyrektywy siedliskowej – Natura 2000

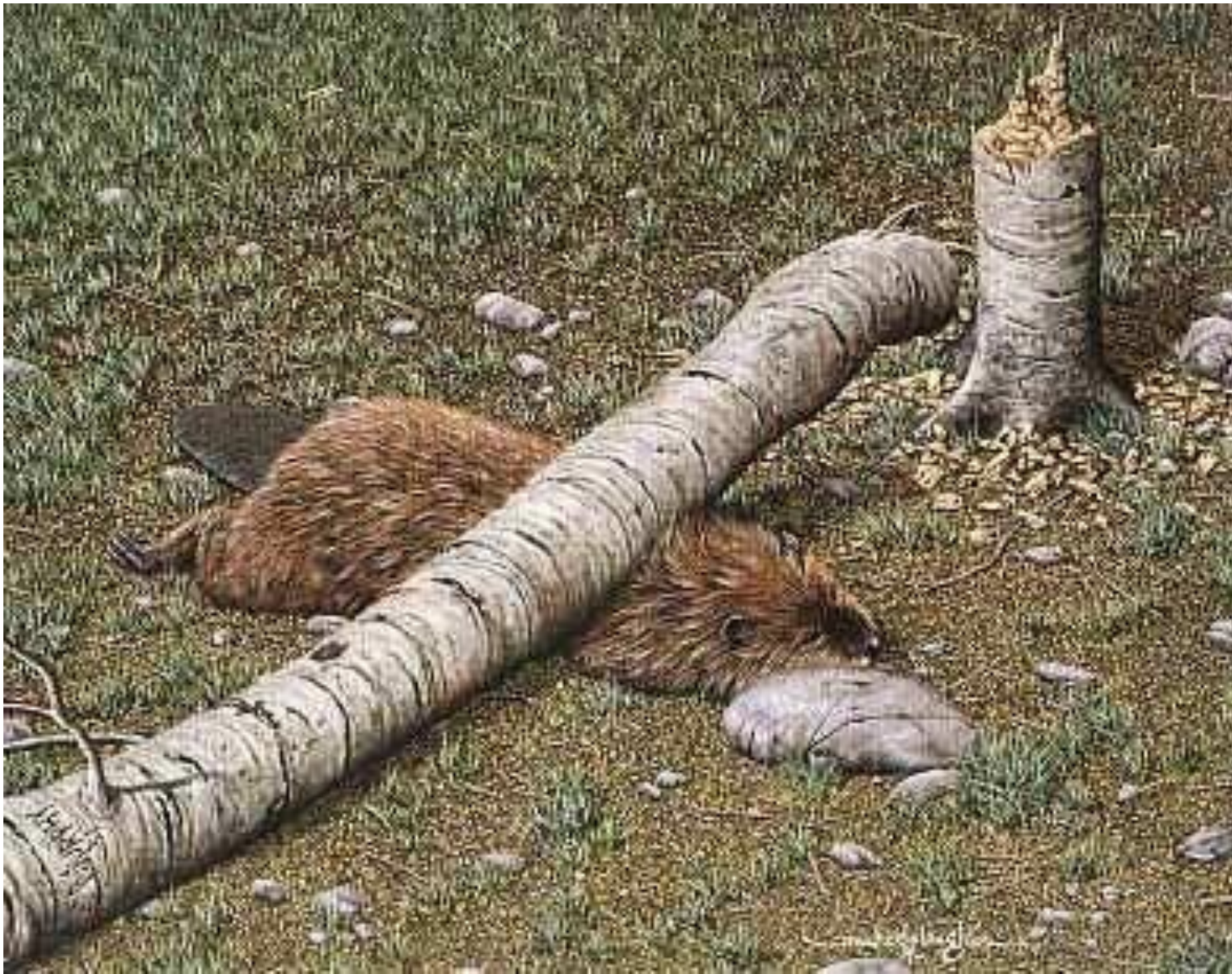
- zakaz pogarszania [*znaczenie 'pogorszenia' i jego próg?*] stanu siedlisk i znaczącego zakłócania życia gatunków [*dotyczy też działalności kontynuowanej*]
- nakaz oceny [*planów i programów*]
- nakaz przyjęcia odpowiednich [*odpowiadających wymaganiom ekol. siedlisk i gatunków obecnych w obszarze*] środków ochrony

Cel dyrektywy:

-> Właściwy stan ochrony

-> Przyczynienie się do ochrony różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych

Zakaz pogarszania i zakłócania =
nakaz zapobiegania pogarszaniu,
choćby naturalnemu

Uwaga – różne możliwości
interpretacyjne

Właściwy stan ochrony

Definicja z Dyrektywy (siedlisko):

Stan ochrony siedliska przyrodniczego oznacza sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze oraz na jego typowe gatunki, które mogą mieć wpływ na jego długofalowe naturalne rozmieszczenie, strukturę i funkcje oraz na długoterminowe przetrwanie jego typowych gatunków

Stan ochrony siedliska przyrodniczego zostanie uznany za "właściwy", jeśli:

- jego naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie tego zasięgu są stałe lub się powiększają,
- szczególna struktura i funkcje konieczne do jego długotrwałego zachowania istnieją i prawdopodobnie będą istnieć w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz
- stan ochrony jego typowych gatunków jest właściwy, w rozumieniu lit. i);

Koncepcja wymyślona jako wskaźnik oceny zasobów w regionie biogeograficznym / w kraju, ale może być stosowana na poziomie obszaru i stanowiska

Właściwy stan ochrony

Stan ochrony gatunków oznacza sumę oddziaływań na te gatunki, mogących mieć wpływ na ich długofalowe rozmieszczenie i obfitość ich populacji.

Stan ochrony gatunków zostanie uznany za "właściwy" jeśli:

-dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się w skali długoterminowej jako trwałe składniki swoich siedlisk;

-naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz

-istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby utrzymać swoje populacje przez dłuższy czas;

Konceptcja wymyślona jako wskaźnik oceny zasobów w regionie biogeograficznym / w kraju, ale może być stosowana na poziomie obszaru i stanowiska

SIEDLIŚKO PRZYRODNICZE:

1. „Nie ubywa” ...

2. Specyficzna struktura ... **Wskaźniki ?**

... w tym typowe gatunki **Jakie?**

... i funkcje gwarantujące trwałość **Wskaźniki ?**

3. Szanse na przyszłość

GATUNEK:

1. „Nie ubywa” i nie mniej niż MVP;

... Struktura populacji OK **Jaka?**

2. Siedlisko gatunku odpowiednio duże ... **Jaka?**

... i właściwej jakości **Wskaźniki?**

3. Szanse na przyszłość

COMMISSION NOTE ON THE SETTING CONSERVATION OBJECTIVES FOR NATURA 2000 SITES

Istotne jest rozróżnienie pomiędzy celami ochrony poszczególnych obszarów, a ogólnym celem osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Cele ochrony na poziomie ochrony obszaru to zestaw określonych celów, które muszą być osiągnięte w obszarze, aby zapewnić, że obszar przyczynia się w możliwie najlepszy sposób do osiągnięcia właściwego stanu ochrony na odpowiednim poziomie (krajowym lub regionalnym, biorąc pod uwagę naturalny zasięg odpowiednich gatunków lub siedlisk).

Wymagania dyrektywy ptasiej

- zakaz pogarszania
- nakaz oceny
- *[interpretacja per analogiam]* nakaz przyjęcia odpowiednich środków
 - (art. 3) zagospodarowanie siedlisk [ptaków] zgodnie z ich potrzebami ekologicznymi
 - odtwarzanie siedlisk

European Commission

Natura 2000 and Forests: Frequently asked questions

A Guidance Document

Draft
10 September 2014

27. Does the existing forest management need to be in line with the conservation objectives of the Natura 2000 site?

Legal obligation/ Recommendation	Target: forest owners/managers, authorities	Related case studies (nr.): 1, 2, 3, 5, 8, 18, 20
-------------------------------------	---	--

(O) Yes. According to Article 6.2 of the Habitats Directive, any deterioration of habitats and significant disturbance of species for which a site has been designated must be avoided. This also applies to activities that have already been existing when a site was included in Natura 2000. If such an existing activity in a Natura 2000 site causes deterioration of natural habitats or disturbance of species for which the site has been designated, it must either be addressed by appropriate measures to halt the deterioration according to Article 6.2 or by pro-active conservation measures established according to article 6.1 of the Habitats Directive. This may require, as appropriate, bringing the negative impact to an end either by stopping the activity or by taking mitigating measures. Some economic incentives or compensation can be foreseen where the efforts imposed on forest owners go beyond normal sustainable forest management practice.

For instance, it may be the case that some bird species nesting in the area require an adaptation to the timing of forestry operations to avoid disturbance to the species during sensitive periods or a restriction in certain forestry activities in particularly sensitive areas to avoid deterioration of specific habitats or natural features present on the site.

Poza Naturą 2000

Dyrektywa siedliskowa:

- Stosują się cele: Właściwy stan ochrony, Przyczynienie się do ochrony różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych
- Obowiązek nadzoru
- Obowiązek badania, czy wprowadzenie gatunków obcych dla terytorium kraju nie wpłynie negatywnie na rodzime gatunki i siedliska

Rozporządzenie o inwazyjnych gatunkach obcych – będzie lista unijna i mogą być listy krajowe

Dyrektywa ptasia:

- Stosuje się cel – utrzymanie populacji wszystkich ptaków na odpowiednim poziomie
- Zagospodarowanie siedlisk [ptaków] zgodnie z potrzebami ekologicznymi
- Odtwarzanie siedlisk [ptaków]

Dyrektywa szkodowa – w rozumieniu unijnym dotyczy szkód znaczących dla właściwego stanu ochrony

Dyrektywa siedliskowa i ptasia – wymogi ochrony gatunkowej

Euroochrona gatunkowa

Rośliny z zał. IV DS.

- zakaz umyślnego niszczenia

Zwierzęta z zał. IV DS.

- zakaz umyślnego zabijania/chwywania
- zakaz umyślnego niepokojenia/ zakłócania, zwł. w okresie rozrodu, snu zimowego, migracji
- zakaz choćby nieumyślnego niszczenia/uszkodzenia miejsc rozrodu i odpoczynku

Ptaki – wszystkie

- zakaz umyślnego niszczenia gniazd i jaj
- zakaz umyślnego, znaczącego niepokojenia/zakłócania

Polska – art. 52a

jest →

projekt zmiany
(gudzień 2014) →

Art. 52a.

1. Gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1–3, 7, 8, 12 i 13, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska lub jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.

2) w art. 52a uchyla się ust. 1 i 3;

3) w art. 56:

a) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Zezwolenia, w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną ścisłą, na czynności podlegające zakazom, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 i 3, wydaje na obszarze swojego działania regionalny dyrektor ochrony środowiska, jeśli wynikają one z prowadzenia zabiegów gospodarczych w leśnictwie”;

Przepisy o szkodzie w środowisku [gatunkach i siedliskach]

- „gatunki chronione” to tylko rośliny i zwierzęta, a nie grzyby i porosty,
- usunięty przepis o wyłączeniu gospodarki leśnej, ale szkodą jest:

a)²⁵⁾ w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z:

- decyzją, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub
- decyzją, o której mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub
- zatwierdzonym planem urządzenia lasu, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.²⁶⁾), lub
- decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub

Prawo polskie – mniej znane wątki...

Formą zatwierdzenia planu urządzenia lasu nie jest decyzja administracyjna (wyrok NSA)
-> nie można stosować k.p.a., ale również nie można z planu urządzenia lasu wywodzić uprawnień

Obligatoryjne ustalanie tylko etatu miąższościowego cięć rębnych (od stycznia 2014 r.)

Plan urządzenia lasu powinien zawierać zakres PZO (od grudnia 2012 r.)

Dziękuję za uwagę

I za dofinansowanie:

